

Богадьорова В.С. Соціально-економічні чинники розвитку фермерських господарств / В.С. Богадьорова // Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи (GTSNU): матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ, 30-32 березня 2018р. / гол.ред. колегії Я.Б. Олійник; КНУ імені Тараса Шевченка. – К. : Прінт-Сервіс, 2018. – С. 133-135)

УДК 911. 477

В.С.Богадьорова

VBohdorova@ksu.ks.ua

*Науковий керівник – д. геор. наук, доц. І.О. Пилипенко
Херсонський державний університет, м. Херсон, Україна*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Сучасні дослідження реформування аграрного виробництва держави охоплюють широкий спектр питань пов'язаних з оцінкою передумов та пошуком пріоритетів подальшого ефективного економічного розвитку. Запровадження нових ринкових механізмів в аграрному секторі призводить до структурних змін сільського господарства із зміною форми власності і всіма вихідними з цього положеннями.

Аграрна сфера повинна базуватися, з одного боку, на врахуванні регіональної специфіки її розвитку, з іншого – слід брати до уваги особливості конкурентоспроможності України у світовому економічному просторі [4]. У зв'язку з цим важливого значення набувають дослідження насамперед тих регіонів, де наявний потужний ресурсний та виробничий потенціал, який створює переваги у розвитку аграрного виробництва.

Становлення та розвиток конкурентоспроможного виробництва в регіоні безпосередньо пов'язані з структурними зрушеннями, що відбуваються у сільському господарстві. Трансформація галузі в більшості робіт визначається як складний багатоаспектний процес, який охоплює зміни способів господарювання, форм власності, напрямів природокористування, структури та спеціалізації сільськогосподарського виробництва, демографічних процесів та екологічної ситуації [3]. Важливим у підвищенні конкурентоспроможності

аграрної сфери є вдосконалення структури, спеціалізації та територіальної організації сільськогосподарського виробництва. Традиційну регіональну спеціалізацію не можна вважати завершеною. Розміщення сільськогосподарського виробництва має узгоджуватись, насамперед із конкурентними перевагами територіальної структури, а також з кон'юктурою аграрного ринку. [2]

Під впливом трансформації відносин власності відбуваються зміни в територіальній організації виробництва, тобто зміни співвідношення між основними видами сільськогосподарської продукції, яка виробляється в регіоні, що спричиняє “розмивання” спеціалізації аграрного виробництва. З відродженням та набуттям нових рис такої форми господарювання як фермерські господарства ці та інші зміни (якими супроводжується зміна форм власності) загострюються, що потребує всебічного вивчення, як з економічної точки зору, так і з суспільно-географічної.

Відзначимо, що в останні десятиріччя досить активно проводяться дослідження соціально-економічних аспектів розвитку як сільського господарства в цілому, так і окремих його структур. Питання розвитку фермерства в сільському господарстві України завжди були в центрі уваги досліджень відомих вітчизняних науковців, серед яких В.П. Горьовий, П.М. Макаренко, М.Й. Малік, М.Д. Заячук, Л.О. Мармоль, В.В. Нечитайло, П.Т. Саблук, М.Г. Шульський та ін. Проте в умовах інтеграції України до світового економічного простору та з урахуванням світових глобалізаційних процесів вітчизняні фермерські господарства потребують розробки принципово нових засад функціонування, що, в свою чергу, неможливо без встановлення причин виникнення та систематизації проблем їх розвитку на регіональному рівні.

Водночас відомі наукові характеристики цього типу господарств не можна вважати вичерпними, тому що в сучасних умовах їх суть та значення змінюються, що зумовлює необхідність їх вивчення, розуміння сутності та забезпечення ефективності господарювання. [5]

Так, сучасний етап розвитку аграрного сектора економіки України відрізняється рядом важливих моментів. По-перше, замість колективних і переважної більшості державних сільськогосподарських підприємств тепер функціонують нові сільськогосподарські підприємства (включаючи селянські (фермерські) господарства), які ґрунтуються на приватній власності на землю та інші засоби виробництва. По-друге, дедалі більше розширюється сектор господарств населення у результаті приєднання багатьма з них до наявних у них земельних ділянок належних їх членам земельних часток (паїв).

Отже, розвиток агропромислового комплексу в сучасних умовах економічного реформування ставить нові вимоги та завдання суспільно-географічних досліджень фермерських господарств. Ми вважаємо, що поєднання в географічному підході фізико-географічних та суспільно-географічних методів дослідження найбільш повною мірою дозволять обґрунтувати напрями розвитку і узгодженого співіснування різних форм власності сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел:

1. Горьовий В. П. Актуальне дослідження проблем конкурентоспроможності фермерських господарств / В.П. Горьовий // Економька АПК. – 2017. № 4.- С. 114-116
2. Заячук М.Д. Геопросторова організація фермерського укладу України : [монографія] / М.Д. Заячук. – Чернівці: Букрек, 2015. – 520 с.
3. Макаренко П. М. Фермерство України у контексті тенденцій розвитку світового сільського господарства / П. М. Макаренко, Л. Л. Мельник. // Економіка АПК. – 2008. – №4. – С. 145–152.
4. Шульський М. Г. Фермерство – витоки розвитку: зональний аспект / М.Г. Шульський // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Серія : Економічні науки – 2017.-Т. 19, №76. – С. 118-123.